

СТАНОВИЩЕ

върху дисертацията на доц. д-р Павел Веселинов Павлович

на тема:

*Между писането и канона. Формиране на ислямското разбиране за калāла
през втори век по хиджра (718-816)*

за присъждане на научната степен „Доктор на науките”

по професионално направление 2.1. Филология (Арабско обществознание)

Дисертационният труд на доц. д-р Павел Павлович представлява цялостно, задълбочено и целенасочено изследване, което се състои от увод, пет глави, заключение, две приложения и списък с използвана литература с общ обем 738 страници. Трудът е написан на английски език и е приет за печат в академично издателство „Брил”, което само по себе си е израз на изключително висока оценка на написания монографичен текст.

Посветеното на значението само на една дума в Корана изследване всъщност дава възможност да се корегира досегашното проучване на историята на ислямското право и богословие през 2/8 век. Нещо повече, то хвърля светлина върху учението на онези законоведи и екзегети, които отхвърлят законодателната употреба на *хадисите*. Дисертантът отговаря и на въпроса дали тези учени отхвърлят преданията като цяло или се противопоставят само на онези от тях, които намират за противоречиви с Корана.

Трудът има характер и на методологичен експеримент, като използва анализ на *иснāда* и *матна* (ISMA), който съчетава с похвати от областта на текстовата критика и литературния анализ.

В дисертацията са обобщени стотици предания, извлечени от обемист корпус на ислямска книжнина, включващ сборници с *хадиси*,

коментари на Корана, биографични изследвания, трудове по юриспруденция и т.н. В труда са използвани и електронни бази данни с изслямски предания.

Приносите на дисертацията имат отношение към определени арабистични мисловни полета, които представляват гръбнака както на класическата арабистика, така и на ислямското право.

В широк смисъл дисертацията се занимава с интелектуалната история на арабите и исляма през първи и втори век по хиджра (622-816) на базата на конкретни текстови анализи и обобщения.

Особено важен е анализът на прехода на употребата на Корана: от ритуалната практика към каноничното възприемане. Вероятно през този преходен период някои предания все още имат амбивалентен статут, но буди съмнение, че те са „полупророчески“. Бих искал да получа по-подробен коментар по този въпрос.

По темата на дисертацията авторът има девет публикации в български и престижни чужди издания.

Безусловно предлагам на членовете на уважаемото жури да присъди на доц. д-р Павел Павлович научната степен „Доктор на науките“ по професионалното направление 2.1. Филология (Арабско обществознание).

София, 14 юни 2015 г.

Проф. дфн Александър Федотов